

[Lorentzen.]

„I hvilket Omfang det er Hensigten at revidere Forræderiloven, er mig ikke bekendt. At der gives Adgang til Løsladelse paa Prøve af Straffafsonere efter Straffelovens almindelige Regler og Adgang til Særbehandling af mange Personer samt af saadanne Fanger, hvis mentale Tilstand gør en Særbehandling tilraadelig, er rimeligt.“

Lovgivningsmagten og den daværende Justitsminister gik klart ind for, at naar Loven havde en i dansk Straffelov usædvanlig høj normal Minimumsstraf, maatte Forudsætningen være den, at der kun blev rejst Tiltale i de grove Tilfælde, og der var noget tillokkende ved denne Tanke, men den var uigennemførlig i Praxis. Uden tilstrækkelig Vejledning i Loven eller Motiverne eller paa anden Maade om, hvad der skulde anses for groft, maatte Praxis blive meget uensartet og famlende. Anklagemyndigheden fik tillagt en Magt, der i Virkeligheden greb ind paa Domstolens Omraade, og som den stod uden Erfaring for at bruge, thi den havde, som det sømmer sig i et Retssamfund, kun Hjemmel til Tiltalefrald inden for meget snævre Grænser. Nu stod den pludselig over for den Opgave i en nervøs og urolig Tid med et abnormt, taarnhøjt Antal fængslede at skulle træffe et Skøn over, om et Forhold efter sin Art burde straffes med 4 Aars Fængsel eller ikke, thi kun i saa Fald skulde der jo rejses Tiltale.

Der vilde have rejst sig en kraftig Fordømmelse hos Befolkningen, saafremt Tiltalen var blevet begrænset til de groveste Tilfælde, og det blev den heller ikke. Det maa naturligvis erkendes, at Loven indeholder Hjemmel til under formildende Omstændigheder at gaa ned til 1 Aar og yderligere, hvor Strafnedsættelse er hjemlet — i § 1, Stk. 2, § 10, Stk. 1, 2det Punktum, og delvis efter Straffelovens § 84 — at komme ned paa Fængsel i 30 Dage, og i nogle Tilfælde endog helt til Bortfald. Det var jo tidligere en almindelig anerkendt Fortolkningsregel, at de formildende Omstændigheder skulde være begrundet i selve den konkrete Sag, saaledes at Handlingens Art i sig selv ikke spillede nogen Rolle, men som Praxis viser, er Domstolene efterhaanden i vidt Omfang gaaet over til en friere Fortolkning, og det kan vel næppe betvivles, at det har været motiveret ved den høje og usmidige Strafferamme.

Efter Straffelovsforslaget bliver det normale Strafminimum 1 Aar, og Straffen kan nedsættes til 6 Maanedes: 1) naar Ger-

ningsmanden efter det straffbare Forholds Begaelse ved personlig Indsats har ydet værdifuld Bistand til Frihedskampen, 2) naar Gerningsmanden før eller kort efter den 29. August 1943 har bragt det straffbare Forhold til Ophør, 3) naar Gerningsmanden har begaaet det straffbare Forhold under Indflydelse af en særlig stærk Pression eller paa Grund af en paa ung Alder beroende Umodenhed, 4) naar den straffbare Virksomhed kun har været i ganske kort Tid, og 5) naar der i øvrigt foreligger særlig Hjemmel for Strafnedsættelse. I Tilfældene 1—4 kan der foreligge saadanne formildende Omstændigheder, at Straffen kan gaa ned til 30 Dages Fængsel eller helt bortfalde. Disse Undtagelsestilfælde vil formentlig i noget Omfang kunne finde Anvendelse paa en Del af Mindretallet i Sønderjylland.

Lovforslaget er Udtryk for, at det paa den ene Side ikke gaar an at krænke den almindelige Retsfølelse ved at undtage en Række Handlinger, der afgjort indeholder en Krænkelse af Folkets sunde Retsfølelse, for Straf, men at paa den anden Side en Del af disse Handlinger ikke er saa grove og farlige, at det er hensigtsmæssigt at anvende de strenge Straffe, som Straffelovstillægget forudsætter. Lovforslaget bevarer i øvrigt Fængsel paa Livstid og Livsstraf, og det maa ikke overses, at det stadig opretholder en normal Minimumsstraf paa 4 Aar for egentlig Stikkervirksomhed og for den, der i tysk Tjeneste her i Landet har udøvet Virksomhed af politimæssig Karakter; og for den, som efter den 19. September 1944 har udøvet politimæssig Virksomhed med Tjeneste i Hipokorpset eller anden lignende Organisation, er Minimumsstraffen fremdeles 10 Aar. Lovforslaget stryger Lovens Bestemmelse om, at Prøveløsladelse ikke kan ske.

Lovforslaget søger at give en mere systematisk og udtømmende Beskrivelse af, hvilke Forhold der omfattes særlig af Lovens §§ 10 og 16. Spørgsmaalet om Sabotagevagter for danske Virksomheder har jeg allerede berørt, og i øvrigt er der kun Anledning til at fremhæve, at Brandmandstjeneste, visse Former af Kontorvirksomhed, Arbejdstjeneste under Organisation O. T. og lignende Organisationer ligestilles med civilt Lønarbejde og derfor som i Loven gøres straffri. Domspraxis er vistnok nu i det væsentlige i Overensstemmelse hermed.

Lovforslagets § 16 vil antagelig i en rolig Stund blive bedømt som en heldig Klargørelse af de Forhold, som det var Hensigten med Lovens § 16 at ramme. Dernæst